

Lekce 5

Boží vůle ohledně spasení

V první části našeho studia jsme zkoumali základní součásti spasení a to, co Bůh požaduje od člověka. Pozorovali jsme, že zkušenost spasení je jako řetězová reakce, která je uváděna do pohybu tím, že člověk činí pokání, uvěří a obrátí se. Nyní budeme uvažovat o Boží vůli ohledně spasení a Jeho daru věčného života, nového stavu a nového postavení pro každého, kdo přijímá evangelium.

Při zkoumání Boží vůle ohledně spasení si znovu uvědomíme, že Jeho věčný záměr a cíl, kterým nás předurčuje abychom byli podobni Jeho Synu, je *už odhalen*. Pro upřímné a hledající srdce to vždy bude zvláštní, když se bude pokoušet dát do souladu Boží suverénní vůli a Jeho záměr se svobodnou vůlí člověka. Boží vůle je zjevena v Jeho velké lásce k nám i v hojném milosrdenství, které nám ukázal tím, že nás probudil k životu v Kristu, dokonce i když jsme byli mrtvi pro své hříchy (Ef. 2, 4-5).

Milosrdenství je to, že Bůh se postavil za nás, když my jsme byli proti Němu. Jedině ve své milosti se rozhodl stvořit nás tak, abychom byli schopni přijmout lásku, kterou nám nabídl. Potom zjevil *nesmírnou milost*, když dal za nás, bouřící se pokolení, svého vlastního Syna. Jak mohl Kristus přijít a ztotožnit se se ztracenými hříšníky, přijmout zodpovědnost za jejich hříchy a sám sebe vydat na kříž jako prostředek k jejich osvobození? Odpověď je jediné v tom, že Bůh tak miloval svět! Nepochopitelné? Ano. A když přikročíme k této lekci, nemůžeme učinit nic lepšího, než chválit tam, kde nejsme schopni pochopit tuto nekonečnou lásku, milosrdenství a milost.

osnova lekce

Vyvolení
Názory na vyvolení
Vyvolení v Bibli
Předurčení

cíle lekce

Po ukončení této lekce bys měl být schopen:

- Vysvětlit význam vyvolení v díle spasení.
- Mluvit o biblických důkazech, týkajících se otázek kdo je vyvolen, v kom jsme vyvoleni a proč jsme vyvoleni.
- Ocenit skutečnost, že pochopení principů vyvolení a předurčení dává lidem jistotu spasení, pokud zůstávají v Kristu.

studijní činnost

1. Prostuduj si lekci podle instrukcí z 1. lekce. Přečti si všechny uvedené texty a odpověz na všechny otázky.
2. Přečti si několikrát Ef. 1, 3-14. Je to klíčový oddíl z Písma, který mluví o Boží vůli. Přečti si také 2. Tim. 1, 9 a Řím. 8, 28-30.
3. Zkontroluj si slovník v závěru učebnice a vyhledej si definice klíčových slov, kterým plně nerozumíš.
4. Vypracuj osobní test a zkontroluj si odpovědi. Znovu se vrať ke všem otázkám, na které jsi odpověděl nesprávně.

klíčová slova

arbitrážní	navěky	odsouzen
deterministický	nespolehlivý	předurčit (předurčený)
dominantní	osud	vyvolení (množ.č.)
fatalismus	posvěcující	vyvolení
fatalistický	předurčení	zodpovědný
motivace		

rozvinutí lekce

VYVOLENÍ

Úkol 1. *Uved' definici vyvolení, jak je představena v Ef. 1, 3-14.*

Jeden z hlavních oddílů této lekce se týká *vyvolení*. Další oddíl se zabývá příbuzným učením o *předurčení*. Spojení těchto dvou slov nám hodně říká o Božím záměru nebo vůli ohledně životů mužů a žen.

Je zřejmé, že cokoliv, co sahá do dávné minulosti, má kolem sebe závoj tajemství. A je to obzvláště pravdivé, když se jedná o rozhodnutí Boží ve věčnosti. Jak uvidíme, otázka Boží vůle ohledně lidí, kteří kladně

reagují na Jeho výzvu, není zahalena tajemstvím. Spíše nám říká o uspokojení, bezpečnosti a věčném dědictví. Když budeme uvažovat nad rozhodnutími našeho nebeského Otce, která jsou popsána slovy *vyvolení* a *předurčení*, uvidíme laskavá dobrodiní, která poskytuje těm, kteří přijímají Jeho nabídku spasení.

1. Přečti si Ef. 1, 13-14, pokud jsi tak ještě neučinil. Na základě tohoto textu a předchozího odstavce můžeme říci, že Boží vůle, vyjádřená slovy *vyvolení* a *předurčení* se týká

- a) věčného záměru, který má Bůh s celým lidstvem.
- b) Božího záměru s těmi, kteří reagují pozitivně na Jeho skutky lásky.
- c) moci, která je projevena v tom, že Bůh koná ve vesmíru to, co se Mu líbí.

Význam vyvolení

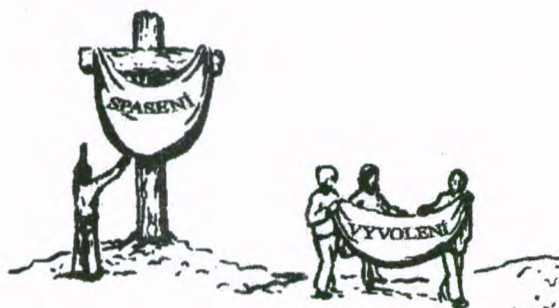
Ve vztahu ke spasení je *vyvolení* skutkem Boží milosti, kterým si Bůh vybírá v Ježíši Kristu ke spasení ty, o kterých dopředu ví, že Ho přijmou a budou setrvávat ve své víře v Něho. Snad nám následující tabulka pomůže jasněji pochopit pojem vyvolení.

ZODPOVĚDNOST ČLOVĚKA

1. Bůh nabízí spasení všem lidem.
2. Toto spasení je možné skrze Kristovu oběť.
3. Naše spasení závisí na:
 - a) našem přijetí Kristovy oběti
 - b) našem setrívání ve víře, která se projevuje následováním Krista.

BOŽÍ VÝBĚR

1. Vyvolení je skutkem Boží milosti, kterým si Bůh vybírá za své vlastnictví ty, kteří přijímají Jeho nabídku spasení v Kristu.
2. Protože Bůh vidí dopředu, věděl už předem, kdo přijme Jeho nabídku a setrvá ve své víře.

ROZHODNUTÍ ČLOVĚKA = BOŽÍ ROZHODNUTÍ

Z této všeobecné definice vidíme Boží milosrdenství a lásku, která jej vedla k tomu, že nabízí všem lidem spasení v Kristu Ježíši. Všimni si, že tu je i *podmínka* pro lidi: přijetí spasení a setrvávání v něm skrze víru v dokonalé dílo Pána Ježíše Krista. Tedy už ve věčnosti Bůh vyvolil lidi k záchraně. Protože nebyli hodni Jeho milosti, vyvolil si je pro *zásluhy* jiného - Ježíše Krista. Vyvolil si je, aby byli svatí a bez poskvrny, aby se stali jeho dětmi, aby se stali slávou Jeho moci a aby obdrželi věčné dědictví (Ef. 1, 3-14). Připomeňte si z 1. lekce, že Bůh zabezpečil spasení všem lidem. V centru naší pozornosti však jsou nyní výsady spojené s touto nabídkou, určené lidem přijímajícím Jeho dar milosti.

2. Podle toho, co je zapsáno u Ef. 1, 3-14, nám biblické učení o vyvolení ukazuje, že

- a) všichni lidé budou kladně reagovat na Boží nabídku a budou spaseni.
- b) Bůh jednal již ve věčnosti a vyvolil si lidi v Kristu, o kterých již dopředu věděl, že budou kladně reagovat na Jeho nabídku spasení.
- c) Božím záměrem je, aby někteří lidé byli spaseni a prožili to, co pro ně připravil, zatímco ostatní mají být zatraceni.

Biblické příklady vyvolení

Úkol 2. *Rozliš mezi biblickými a nebiblickými názory na vyvolení.*

Abychom plněji pochopili význam *vyvolení*, budeme se zamýšlet nad slovy v hebrejštině a řečtině, která jsou pro vyvolení použita v Bibli. Všim-

neme si i příkladů *vyvolení* ze Starého a Nového zákona, které nám tuto myšlenku více přiblíží.

Ve Starém zákoně je častěji používáno hebrejské slovo *báhar*. Znamená „vybrat“ nebo „vyvolit“. Objevuje se 164 krát a ve více než 100 z těchto příkladů je to Bůh, který vyvoluje. Tyto příklady jsou proto velmi důležité k tomu, aby nám ukázaly Boží aktivitu při *vyvolení*.

3. Přečti si následující texty a uveď, koho nebo co si Bůh podle nich vyvolil:

- a 1. Sam. 10, 24
- b 2. Par. 6, 6
- c 2. Par. 7, 16
- d Žalm 106, 23

V uvedené otázce vidíme Boží výběr, který se týkal *vyvolených* jednotlivců, *vyvolených* věcí a *vyvoleného* místa. Slovo *báhar* se nejčastěji vztahuje k Božimu vyvolení Izraele jako Jeho lidu. Žádná podstatná přednost Izraele nemůže vysvětlit, proč byl právě tento národ vybrán Bohem, aby se stal Božím zvláštním lidem nad jiné národy (5. Mojž. 7, 7). Právě bezvýznamnost Izraele však poskytla možnost prokázat nejprve Boží milost, pak Jeho moc, aby Jeho jméno mohlo být hlášáno po celé zemi (2. Mojž. 9, 16). O vyvolení Izraele jednoduše čteme: „Vyvolil jsem tě, aniž jsem zavrhl tebe.“ (Iz. 41, 9).

VYVOLENÍ PŘINÁŠÍ ZODPOVĚDNOST

Vyvolení Izraele k tomu, aby se stal lidem Božím, bylo význačným a svatým privilegiem. Ale tato volba vložila na vyvolený lid velkou zodpovědnost. Důsledkem toho bylo to, že Izrael byl trestán častěji než sousední národy - pro vzdorovitou pýchu nebo neposlušnost vůči Božím zákonu.

4. Přemýšlej nad texty z Jer. 5, 12, 7, 4,10; a Mich. 3, 11. Čím se chlubil Izraelský lid?

.....

Jer. 7, 9-10 naznačuje, že lid pevně věřil, že jejich vyvolení bylo tak bezpečné, že je osvobodilo od jakékoliv zodpovědnosti. Ale jak vidíme, to nebylo nikdy Božím záměrem pro Izrael, protože současně s privilegiem šla i zodpovědnost reagovat na Boží lásku vírou a poslušností. A i když Izrael jako *národ* byl vyvolený, *jednotlivci* byli *osobně* zodpovědní za svůj vlastní postoj vůči zjevené Boží vůli.

5. Přečti si Ez. 18, 1-32 a 33, 7-20 a vyber *nejvhodnější* dokončení následujících tvrzení. Na základě uvedených textů Písma lze říct, že Božím záměrem s Jeho vyvoleným lidem je, aby

- a) jednoduše uznali Jeho kontrolu nad svými životy.
- b) uznali Jeho kontrolu nad svými životy tak, že budou v poslušnosti a důsledně dodržovat Jeho nařízení.
- c) nečinili nic, protože *vyvolení* je důkazem toho, že Bůh učinil rozhodnutí, které bude dodržovat bez ohledu na skutky těch, které vyvolil.

Ezechiel se naučil, že i když si Bůh vyvolil národ Izrael, lidé jsou individuálně zodpovědní za život v poslušnosti Božím zákonu (Ez. 18, 4). To, že člověk nežije podle Božích požadavků, může vést jedinečně k smrti. (Ez. 18, 13).

6. Prozkoumej texty z Am. 3, 1-2; Luk. 12, 48; Řím. 2, 17-19. Které principy, mluvící o Božím jednání s člověkem, můžeme vidět v uvedených verších?

.....

.....

.....

Texty, které se týkají vyvolení Izraele, nás seznamují s vůlí a působením našeho milostivého a svatého nebeského Otce. Zjevují také Jeho svatý charakter a Jeho postoj vůči hříchu. A podobně jako Řím. 11, 17-23 nás varují před tím, abychom se nestali tak jako Izrael oddělenými (odřatými) od Boha.

V Novém zákoně se řecké výrazy pro vyvolení vyskytují asi 50 krát. Jsou to tyto výrazy:

1. *Eklegomai* - „vybrat“
2. *Ekloge* - „skutek vyvolení nebo vybrání“
3. *Eklektos* - „vyvolený nebo vybraný jedinec“

Asi polovina z těchto slov nás seznamuje s uplatněním Boží vůle při vyvolení. Princip svobodné volby je tu zvláště výrazný. V Novém zákoně slovní forma naznačuje přímý osobní zájem toho, který vyvoluje - v tomto případě Boha samotného. Ve vyvolení Bůh nikdy nepředurčuje budoucnost člověka, ani vyvolení není odděleno od zodpovědného rozhodnutí člověka.

7. V dalším cvičení vepiš B do prostoru před biblické příklady učení o vyvolení a N před ty příklady, které nejsou biblickými názory.

-a Boží skutek vyvolení je založen na dokonalosti nebo hodnotě člověka, který je vyvolen.
-b Výsada vyvolení je neohraničená a vyžaduje zodpovědný život toho, kdo byl vyvolen.
-c Biblické příklady ze Starého i Nového zákona nám ukazují, že jelikož to byl Bůh, který vyvolil lidi k tomu, aby byli spaseni, nemusí sami reagovat na Boží milost ... všechno záleží pouze a jen na NĚm.
-d Jelikož Bůh vyvolil lidi ke spasení, je na NĚm, aby je připravil pro nebe a zachoval je čistými svou všemocnou vůlí.
-e V době Starého zákona byl vyvolen Izrael *jako národ*, ale každý *jednotlivec* byl osobně zodpovědný Bohu za to, jak reagoval na Boží milost. V době Nového zákona je evangelium nabízeno všem lidem a každý jednotlivec je zodpovědný za to, co učiní s touto Boží nabídkou spasení.

NÁZORY NA VYVOLENÍ

Úkol 3. *Rozliš mezi výroky, které odpovídají dvěma různým názorům na vyvolení.*

Deterministický názor

Někteří lidé se na vyvolení dívají trochu jinak, než jak je to podle nás v souladu s celkovým učením Písma. Cítí, že Bůh určil ve věčnosti, jaký bude *osud* každého jednotlivce. Věří, že Bůh *určil, že někteří* budou spaseni a získají věčný život a někteří budou věčně ztraceni. Podle nich Kristus zemřel jen za vyvolené. Tento *názor* bychom mohli nazvat *deterministický*.

Deterministický názor	Texty používané k jeho podpoření
1. Hlavní motivací vyvolení je suverénní Boží vůle.	Ef. 1, 5
2. Vyvolení zaručuje spasení těm, kteří jsou vybráni v Kristu. Vyvolení také znamená, že ti, kteří nejsou vybráni v Kristu, nemají možnost, aby byli spaseni.	Řím. 8, 28-30
3. Tak je to od věčnosti.	Ef. 1, 4
4. Vyvolení je bezpodmínečné. Nezávisí na víře člověka nebo na jeho dobrých skutcích. Spočívá zcela na dobré vůli Boží, On je i zdrojem víry.	Sk. 13, 48 Řím. 9, 11 2. Tím. 1, 9 1. Petr. 1, 2
5. Vyvolení se nedá odporovat. To znamená, že Bůh může a bude vynakládat tak silný vliv na lidského ducha, dokud ho neučiní ochotným ho přijmout.	Fil. 2, 13

Podle těch, kteří zastávají tento názor, spasení je výhradně věcí Boží; člověk s tím absolutně nemá co do činění. Když činí pokání, uvěří a přijde ke Kristu, je to jen proto, že ho k tomu přivedl Duch svatý. Je to pravda, říkají, protože člověk je tak zkažený a jeho vůle je tak zotročená hříchem, že bez Boží pomoci nemůže činit pokání, věřit, ani se správně rozhod-

vat. Stručně se nyní zamyslíme nad hlavními charakteristikami tohoto názoru.

Z tohoto názoru vychází i doktrína neboli učení o *věčné jistotě*, předsvědčení, že když je jednou někdo v milosti, vždy v milosti i zůstane - jednou spasen, navždy spasen. Protože když Bůh určil ve věčnosti, že člověk bude spasen, tak také bude spasen i zachovávan Boží milostí, které se nedá odolávat, takže nemůže být nikdy ztracen.

8. Zakroužkuj písmena, která předcházejí názorům, jež jsou považovány za PRAVDIVÉ stoupenci deterministického názoru na vyvolení.

a Bůh vybírá bez jakýchkoliv podmínek. Člověk nemůže učinit nic pro to, aby Mu kladl odpor nebo aby s Ním spolupracoval při Jeho volbě.

b Vyvolení je založeno na Boží lásce a dobrých skutcích člověka.

c Vyvolení je všeobecné, to znamená, že všichni lidé jsou vyvoleni pro spasení.

d Ti, které Bůh vyvolil, jsou Duchem Božím učiněni povolnými podřídit se této volbě.

e Bůh ve věčnosti určil osud každé lidské bytosti. Některé stvořil k tomu, aby byli spaseni, některé k tomu, aby byli věčně ztraceni.

Koncepce svobodné vůle

V protikladu s deterministickým názorem existuje další pohled na vyvolení, který zastávají mnozí křesťané. Je to náš názor, který uznává zodpovědnost člověka za spasení a může být nazván *koncepcí svobodné vůle*. Věříme, že Bible učí, že je Boží vůlí, aby všichni lidé byli spaseni. Je to založeno na skutečnosti, že Kristus zemřel za všechny lidi (1. Tim. 2, 6; Žid. 2, 9; 1. Jan. 2, 2; 2. Kor. 5, 14) a nabízí svou milost každému. I když souhlasíme s tím, že spasení je dílem Božím, zcela svobodným a nezávislým na dobrých skutcích, které člověk koná, nebo na jeho hodnotě, přece jen musí i člověk splnit určité podmínky. Zodpovědnost, kterou má člověk ve vyvolení - důvěra v to, co nabízí Ježíš - mu zabezpečuje spasení, které Bůh připravil. To souhlasí s Kristovými výroky (Jan 3, 15-18), konkrétně, že *každý, kdo uvěří*, má život věčný. Víra znamená skutek uvěření v Krista, což je podmínkou spasení. Není skutkem záslužným, je to prostě splnění Bohem ustanovené podmínky. My můžeme jen buď přijmout Boží milost nebo ji odmítnout. Možnost volby zůstává na nás.

Jelikož je spasení založeno na naší odpovědi na Boží nabídku, musíme skutkem své vlastní svobodné vůle rozhodnout, zda tuto nabídku přijmeme, nebo odmítneme. Hlavní rysy koncepce svobodné vůle jsou tyto:

Koncepce svobodné vůle	Texty Písma k podpoře této koncepce
1. Vyvolení je suverénním Božím skutkem, jelikož to není Jeho povinností někoho vyvolit. Všichni lidé jsou před Ním vinni kvůli hříchu, proto všichni lidé už mohli být plným právem zatraceni.	Ef. 1, 11 Řím. 3, 23
2. Vyvolení je skutkem milosti, protože všichni, kteří byli vyvoleni, toho nebyli hodni.	Ef. 2, 8-9
3. Bůh vyvolil na základě zásluh svého Syna.	Ef. 1, 3-4
4. Vyvolil ty, o kterých dopředu věděl, že uvěří.	Řím. 8, 29-30
5. Bůh milostivě zaručuje všem lidem dostačující právo, aby si volili pokud jde o Krista a Jeho spasení. Ve své vševědoucnosti Bůh ví, co člověk učiní s tímto právem volby; proto si vyvoluje ke spasení ty, kteří si vyvolí podrobit se Jemu.	Tit. 2, 11 1. Tim. 4, 10

Koncepce svobodné vůle v otázce vyvolení spočívá v tom, že Bůh vyvoluje „každého, kdo chce“ aby byl spasen. Mnozí křesťané ve světě, kteří zastávají tento názor, věří, že nabídka spasení je dostatečně široká, aby zahrnovala každého, kdo chce být spasen. Věříme, že Bůh ve svém poznání viděl dopředu všechny jednotlivce, kteří přijmou evangelium a získají spasení. Tyto *předurčil* (dopředu vybral ve věčnosti) k věčnému životu. Stanovisko svobodné vůle je takové, že Bůh *dopředu poznal věčný osud těchto lidí, ale neurčil ho.*

9. Zakroužkuj písmeno předcházející každému PRAVDIVÉMU tvrzení o koncepci svobodné vůle ve vyvolení.

- a** Vyvolení je založeno na tom, že Bůh již dopředu věděl, jaká bude reakce lidí na evangelium.
- b** Vyvolení je podmíněno reakcí jednotlivce na nabídku spasení.
- c** Víra v Ježíše Krista je základem, na kterém jsou lidé spaseni.
- d** Víra není zásluhou, je poslušnou odpovědí těch, kteří věří Slovu Božímu.

Celkově jsme toho názoru, že z uvedených dvou názorů je koncepce svobodné vůle bibličtější. Na základě studia doktríny spasení věříme, že je bližší celkovému učení Písma než deterministický názor. Jsme ovlivněni faktem, že vyvolení se nikdy v Písmu neobjevuje jako znásilnění vůle člověka. A nikde v Bibli se s člověkem nejedná jako s nezodpovědným. Zodpovědnost může existovat jedině tam, kde je možnost svobodné volby. K tomu si pozorně přečti text z Ef. 2, 8-9.

10. Přečti si pečlivě následující texty Písma a pak odpověz na uvedenou otázku. Svou odpověď založ na textu: Milostí tedy spaseni jste skrze víru. Spasení není z vás, je to Boží dar, není z vašich skutků, takže se nemůže nikdo chlubit“ (Ef.2, 8-9). Zakroužkuj písmeno označující každé PRAVDIVÉ tvrzení.

- a** Spasení je podle uvedeného textu zcela zajištěno Bohem.
- b** Boží nabídku spasení můžeme přijmout vírou.
- c** Spasení je dar, který je nabízen zdarma, ale je třeba této nabídce uvěřit a jednat podle toho, má-li to mít účinek.
- d** Daru Božímu se nedá stavět na odpor, nelze jej odmítnout. Lidé nemusí reagovat na Boží nabídku. Bůh je prostě nutí k tomu, aby uslyšeli Jeho oznámení o tom, že jsou vyvoleni a aby přijali to, co jim připravil.

11. U uvedených tvrzení vepiš 1 u těch, která vyjadřují deterministický názor na vyvolení a 2 u těch, která vyjadřují koncepci svobodné vůle.

- 1) Deterministický názor
- 2) Koncepce svobodné vůle

....**a** Vyvolení je bez jakýchkoliv podmínek a nelze se mu postavit na odpor.

....**b** Vyvolení vyžaduje reakci člověka, který má uvěřit ve spasení, které nabízí Ježíš Kristus.

-c Spasení je pro všechno lidstvo, ale má význam jen pro ty, kteří uvěří.
-d Ve vyvolení Bůh rozhodl ve věčnosti, že stvoří lidi. Některé z nich určil k tomu, aby byli spaseni a jiné, aby byli zatraceni, nezávisle na tom, čemu věří nebo co činí.
-e Bůh ve své milosti zaručuje všem lidem dostačující moc k tomu, aby se dokázali rozhodnout ve věci přijetí Ježíše Krista a Jeho spasení.

VYVOLENÍ V BIBLI

Úkol 4. *Na základě Písma urči pět aspektů vyvolení.*

Někdy máme sklon na základě jednoho nebo dvou „ověřených“ zdrojů vytvořit si názor nebo předsudky o daném předmětu. Ale máme-li být v našem úsilí o poznání zkoumaného předmětu čestní, musíme dát dohromady všechny možné důkazy, zhodnotit všechna příbuzná fakta a jen potom dospět k určitému závěru. Např. někdo by mohl dospět k závěru, že na základě Jan. 14, 13-14 by mohl obdržet *cokoliv*, o co prosí v Kristově jménu. Avšak když o tom uvažujeme více do hloubky, vidíme, že v pozadí toho stejného zaslíbení u Jana 15, 16 stojí podmínky uvedené u Jana 15, 1-5. Dodatečné světlo u tohoto druhého zdroje je velmi důležité k tomu, aby nám poskytlo biblický základ pro pochopení charakteru účinné modlitby. Zapamatujme si tyto skutečnosti a uvažujme o dalších faktech, uvedených v Bibli, které se týkají vyvolení.

12. Přečti si následující texty z Písma: 5. Mojž. 7, 6-8; 10, 12-15; 14, 1-2. Nyní na základě těchto textů dokonči následující výroky:

- a Tyto texty Písma nás učí, že Bůh je
-
- b Bůh vyvolil Izrael, protože
-
- c Míra Boží lásky k Izraeli je ukázána v tom, že jej vyvolil
ze
- d V důsledku privilegia vyvolení byl Izrael vyzván k
-

V uvedených textech jsme viděli Boží suverenitu ve vyvolení Izraele. Všimli jsme si také toho, že zároveň s výsadou vyvolení získal Izrael velmi závažnou zodpovědnost, aby byl poslušný, žil bezúhonně a reagoval na Boží milost tím, že Ho bude ctít a oslavovat z celého srdce. Trestem za neposlušnost byla záhuba (5. Mojž. 7, 10-11). Výhody plynoucí z vyvolení závisí na poslušnosti každého jednotlivce (5. Mojž. 7, 12-26 a také 8. kap.).

13. Přečti si následující texty a urči, kdo byl podle nich vyvolen:

- a Sk. 9, 15
- b Řím. 11, 5
- c Řím. 11, 26
- d 1. Tes. 1, 4

14. Nyní si znovu pečlivě přečti Ef. 1, 3-4 a odpověz na následující otázky.

- a Kdo byl tím, kdo vyvolil?
- b S kým je spojeno vyvolení?
- c Kdy došlo k vyvolení?
- d Kdy se vyvolení realizuje?
- e Jaký je cíl vyvolení?

Měli bychom si dobře všimnout, že svatost není *základem* našeho vyvolení, ale *cílem*. Pavel říká, že Bůh „nás zachránil ne pro spravedlivé skutky, které my jsme konali, nýbrž ze svého slitování“ (Tit. 3, 5). Když hovoříme o vyvolení Božího lidu, neklademe důraz na vyvolení ke spase-ní, ale spíše na vyvolení ke svatosti.

15. Co se můžeme z následujících veršů dozvědět o vyvolení a našem podílu v něm?

- a 1. Petr. 1, 1-2
- b 2. Petr. 1, 10

16. Charakterizuj každý aspekt vyvolení (vlevo) tím, že jej přiřadiš k jeho pravdivé definici, vysvětlení (vpravo).

a Ten, který vyvolil.	1) Před stvořením
b Vyvolení je uskutečňováno	2) Bůh
c Ten, s nímž vyvolení souvisí	3) Svatý a bezúhonný život.
d Původní skutek vyvolení	4) Nyní - v naší přítomnosti
e Cíl vyvolení	5) Kristus

PŘEDURČENÍ (PREDESTINACE) PŘEDZVĚDĚNÍ

Význam předurčení

Úkol 5. Najdi věty, které správně definují předurčení v jeho vztahu k vůli a záměru Božímu ve vyvolení.

Přicházíme nyní k druhému důležitému pojmu v našem studiu Božího záměru se spasením lidí: k *předurčení*. Slova *předurčení* a *předzvědění* znamenají totéž. Jsou uvedena např. v Řím. 8, 29-30; Ef. 1, 5. 11.

V křesťanství nezastáváme *fatalistický* (osudový) pohled na Boží vyvolení. Věříme, že Bůh je suverénní, ale také věříme, že stvořil lidi, kteří jsou schopni vzepřít se Jeho vůli. Bible ukazuje, že lidé mohou odmítnout volání Ducha svatého ke spasení - a tak být nakonec ztraceni. (Př. 29, 1; Žid. 3, 7-19). Boží Slovo také naznačuje, že kdokoliv chce, může přijmout Boží nabídku a být spasen (Zj. 22, 17; Jan 3, 36).

Slovo *předurčit* pochází z řeckého *proorizo*, což znamená „rozhodnout se dopředu“. Aplikováno na spasení to znamená, že ve vyvolení si Bůh usmyslil spasit ty, kteří přijmou Jeho Syna a nabídku spasení, a v *předurčení* se rozhodl uskutečnit tento cíl. Předurčením tedy máme na mysli, že Bůh uskutečňuje svůj úmysl zachránit ty, kteří přijmou spasení. Jinými slovy, Bůh už učinil opatření, týkající se těch, o kterých ví, že Ho přijmou.

17. Vyber PRAVDIVÁ tvrzení, které definují slovo *předurčení* a jeho vztah k *vyvolení*.

- a Předurčení znamená, že Bůh v *časnosti* prostě uskutečňuje své záměry, které učinil ve věčnosti.
- b Ve vztahu k vyvolení se předurčení vztahuje k tomu, co Bůh měl v úmyslu s těmi, kteří přijmou Jeho smíření.
- c Předurčení znamená, že všechno - každý skutek, rozhodnutí, postoj, motiv a okolnost - co se týče člověka, bylo již rozhodnuto Bohem ve věčnosti. Lidé jednoduše žijí podle dopředu připraveného programu a nemohou jej žádným způsobem ovlivnit.

Základ pro předurčení

Úkol 6. Vyber tvrzení, které uvádí základ, podle kterého Bůh předurčuje.

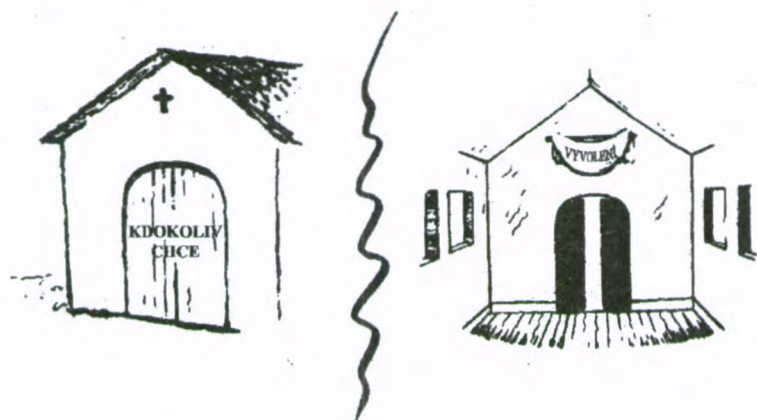
Naším cílem v této lekci je vyrovnaným způsobem prozkoumat učení, které se týká vyvolení a předurčení, jak ho představuje Písmo. Uvidíme, že biblický pohled na vyvolení je v rovnováze a v harmonii s učením Písma o Boží suverenitě a zodpovědnosti člověka.

18. Přečti si Řím. 8, 29 a 1. Petr. 1, 2. Z těchto textů vyplývá, že vyvolení je založeno na

Prostý význam slova *předzvěděti* je „vědět dopředu“. V Řím. 8, 28-30 Pavel jasně ukazuje, že podle Božího pořádku je nejdříve předzvědění a potom předurčení (predestinace). A Petr potvrzuje, že předzvědění determinuje (určuje) vyvolení (1. Petr. 1, 2). Bůh tedy nejdříve *předzvěděl*, potom *vyvolil* a nakonec *uskutečňuje* svůj cíl (předurčení).

Potom ale vyvstává otázka: Co věděl Bůh dopředu o těch, kteří jsou zmiňováni v Řím. 8, 29? V této části o tom není ani zmínka. Při pohledu na celkové učení Písma, které se týká skutečné účasti člověka při spasení (skrže jeho víry), předpokládáme, že *předzvěděti* znamená Boží *předzvědění víry člověka*. Tedy Bůh předzvěděl „každého, kdo chce“, aby byl spasen. Tento plán je dostatečně široký, aby zahrnul každého, kdo chce být spasen. Tuto pravdu vysvětlíme pomocí následující ilustrace: Před dvěma spasení čte člověk slova: „Kdokoliv chce, smí vejít“, avšak když

vstoupí do dveří a je spasen, čte zase slova: „Vyvolený podle Božího předzvědění“.

KDOKOLIV CHCE, SMÍ VEJÍT

Díky tomu, že Bůh vidí všechno dopředu, věděl už předem, kdo přijme Jeho dar spasení a bude sloužit Kristu. Předurčil tyto lidi k věčnému dědictví. *Znal dopředu jejich volbu a věčný osud, ale nerozhodl o nich On.*

19. Vyber správné dokončení této věty: Bůh předurčil na základě

- lidských zásluh, dobrých skutků a svatého života.
- svého arbitrážního rozhodnutí spasit některé a zavrhnout všechny ostatní.
- toho, co věděl dopředu, na základě předzvědění.

Předurčení v Bibli

Úkol 7. *Na základě důkazů Písma rozliš, co je předurčeno a co není.*

V Novém zákoně se slovo, které překládáme jako *předurčení* nebo *předzvědění* vyskytuje šestkrát. V každém případě znamená: „určit“, „rozhodnout dopředu“. V následujících verších uvažujeme nad tím, *co* nebo *koho* Bůh předurčil. Přitom uvidíme jasněji pravdu o předurčení.

20. Napiš *koho* nebo *co* Bůh předurčil v následujících verších:

- a Sk.4, 27-28
- b Řím.8, 29-30
- c 1.Kor.2, 7
- d Ef.1, 5
- e Ef.1, 11-12

Uvažuj nad těmito verši znovu a pozoruj, co není předurčeno. Nejsou stanoveny podrobnosti našich životů.

Boží spasitelný záměr v nás jako jednotlivcích je předurčen. A základním cílem předurčení je to, že my, kteří přijímáme Jeho spasení, bychom měli mít živý, svatý vztah s Ním jako Jeho děti a postupně se měnit do Kristovy podoby.

V plánu spasení upozoruješ, že Bůh a člověk jsou úzce spjati. Bůh nabízí milost, ale člověk je ten, který věří. Bůh stanovil, že Jeho lid by měl konat dobré skutky. Lidé uvěří a jejich víra má za následek dobré skutky. Nejsou *spaseni* na základě dobrých skutků, ale dobré skutky jsou důkazem jejich živého vztahu ke Kristu. Bůh stanoví dobré skutky, ale lidé je uskutečňují. Při dokazování spasení v našich životech nám Bůh dovoluje spolupracovat s Ním. Jeho podíl je velký: On předzvěděl, vyvolil, předurčil, On povolal, On oslavil, posvětil a učinil ještě mnohem více. Naproti tomu nám však dovoluje s Ním spolupracovat.

Abychom si shrnuli naši diskusi o vyvolení a předurčení, zapamatujme si Pavlovu zvěst Efezským:

Milostí tedy jste spaseni skrze víru. Spasení není z vás, je to Boží dar, není z vašich skutků, takže se nikdo nemůže chlubit. Jsme přece Jeho dílo, v Kristu Ježíši stvořeni k tomu, abychom konali dobré skutky, které nám Bůh připravil, abychom v nich chodili. (Ef. 2,8-10).

21. Víme, že Bohu je všechno známé, ale ne všechno je Jím určeno. Rozliš, které ze skutečností jsou Bohem determinovány na základě Písma a označ je 1. Před tvrzení, která označují věci NEdeterminované Bohem, vepiš 2.

1) Determinováno Bohem

2) Nedeterminováno Bohem

....a Rouhání nepřátel Kristových proti Němu.

....b Tvoje životní rozhodnutí - volba povolání, životního partnera, místa bydliště.

....c Proměna křesťanů do podoby Kristovy.

....d Moudrost Boží dokonaná skrze Krista.

....e To, aby někteří byli spaseni a jiní zatraceni.

....f Aby ti, kteří věří evangeliu a přijímají Krista, byli přijati za Boží děti.

....g Aby křesťané žili k Jeho chvále.

....h Kde budeš uctívat Boha, jak budeš reagovat na duchovní věci, budeš-li štědrý nebo lakomý v Božích věcech.

osobní test

Po opětovném prohlédnutí této lekce vypracuj osobní test. Pak si zkontroluj své odpovědi s odpověďmi uvedenými v závěru učebnice. Prohlédni si každou otázku, na kterou jsi odpověděl nesprávně.

Otázky s MOŽNOSTÍ VÝBĚRU. U každé otázky vyber nevhodnější odpověď.

1. Vyvolení je důležité v souvislosti se spasením, protože

- a) určuje, jestli může být člověk spasen.
- b) popisuje proces, kterým se věřící stává více podobným svému Pánu.
- c) je projevem mocné nadvlády Boží, která přemáhá vůli lidí.

2. Věřící, kteří byli vyvoleni Bohem před stvořením světa, byli vyvoleni

- a) na základě svých dobrých skutků a zásluh.
- b) Bohem na základě arbitrážního způsobu, který určil pro některé spasení a pro ostatní zavržení.
- c) v Ježíši Kristu.

3. Na základě faktů známých z Písma můžeme říci, že vyvolení jsou

- a) ti, kteří reagují kladně na Boží nabídku spasení.
- b) ti, které Bůh vybral k tomu, aby byli spaseni.
- c) ti, kteří dokázali svou touhu po spasení svými dobrými skutky.

4. Předurčení je založeno na

- a) lidských zásluhách.
- b) Božím předzvěděním.
- c) neměnných Božích zákonech.

5. Který z následujících textů NENÍ úzce spjat s Boží vůlí ve spasení?

- a) Ef. 1, 3-14.
- b) 1. Petr. 1, 1-2
- c) Jan 14, 1-3

6. Jelikož Písmo mluví jasně o tom, že předurčení je založeno na Božím předzvěděni, docházíme k závěru, že to, co Bůh vidí dopředu u těch, kteří odpovídají na Jeho nabídku spasení, je

- a) víra.
- b) individuální zásluhy.
- c) nic mimo Něj, jelikož On rozhoduje o tom, kdo bude nebo nebude spasen.

7. Bůh ve svém stvoření předzvěděl všechny věci. A když se jedná o Jeho nabídku spasení všem lidem, předurčil

- a) aby ti, kteří Ho přijmou, byli spaseni a ti, kteří Ho odmítnou, zahynuli.
- b) ti, kteří Ho přijmou, byli proměňováni k obrazu Ježíše Krista k Jeho chvále.
- c) obě odpovědi, a) i b).

8. Předurčení se týče reakce lidí na Boží nabídku spasení. Jelikož Bůh věděl, co učiní s touto nabídkou, předurčil jejich budoucnost. Bůh však

- a) nestanovuje nezměnitelně spasení ani záhubu jednotlivce. Toto rozhodnutí závisí na svobodné vůli člověka.
- b) musí ukázat svou svrchovanost tím, že rozhodne, jestli ten-který člověk bude spasen nebo ne.

9. Víme-li, že bude spasen ten kdo chce, je naší zodpovědností ke světu,

- a) abychom se pokusili zjistit, kdo je vyvolen a pak mu svědčili.
- b) abychom zvěštovali poselství evangelia všemu stvoření všemi možnými prostředky.
- c) abychom si uvědomili, že Bůh dohlédne na to, aby všichni vyvolení slyšeli evangelium. My se o to nemusíme starat.

10. Poznání, že nemůžeme být zatraceni, když zůstaneme v Kristu, který je zdrojem našeho spasení, by nám mělo dát

- a) do srdce velikou hrdost na to, že následujeme Krista.
- b) uspokojení z vědomí, že je to Jeho věc uchránit nás před pádem.
- c) hluboký pocit obdivu nad Boží milostí a vědomí bezpečí a jistoty, když reagujeme na úsilí Ducha svatého, který nám pomáhá podobat se stále více Kristu.

odpovědi na studijní otázky

- 11. a** 1) Deterministický názor **d** 1) Deterministický názor.
b 2) Koncepce svobodné vůle. **e** 2) Koncepce svobodné vůle.
c 2) Koncepce svobodné vůle.
1. b) Božího záměru s těmi, kteří kladně reagují na Jeho nabídku spasení.
- 12. a** Bohem milosrdenství a lásky. Bůh je věrný. Je také Bohem slávy a majestátu.
b jej velice miloval.
c všech národů.
d poslušnosti a svatému životu.
2. b) Bůh konal již ve věčnosti a vyvolil v Kristu ty lidi, o kterých dopředu věděl, že budou kladně reagovat na Jeho záměr.
- 13. a** Pavel
b Ostatek
c Celý Izrael
d Křesťanské společenství.
- 3. a** Saule
b Jeruzalém a Davida
c Chrám
d Mojžíše
- 14. a** Bůh
b S Kristem
c Před stvořením světa.
d V našem životě právě nyní - verš 3.
e Abychom byli svatí a bezúhonní.
- 4.** Říkali, že nebudou potrestáni i přes svou neposlušnost, protože byli vyvolení Boží.
- 15. a** Vyvolení je založeno na předzvěděni.
b Jsme povoláni k tomu, abychom reagovali kladně na Boží milost. A když jsme již jednou okusili Jeho spasitelnou milost, musíme udržovat náš vztah s Ním.

5. b) uznávali Jeho kontrolu nad svým životem.

16. a 2) Bůh

b 4) V našem současném životě - nyní

c 5) Kristus

d 1) Před stvořením

e 3) Svatý a bezúhonný život

6. Čím větší poznání Boha člověk má, tím větší je jeho hřích, jestliže Jej neposlouchá a tím větší je i trest. Vyvolení tedy neosvobozuje od soudu, když člověk hřeší. Zachovávání si svého místa před Bohem je víc než pouhý vnější souhlas. Vyžaduje vnitřní, duchovní odpověď.

17. a Pravdivé

b Pravdivé

c Nepravdivé

7. a Nebiblické

b Biblické

c Nebiblické

d Nebiblické

e Biblické

18. předzvědění

8. a Pravdivé

b Nepravdivé

c Nepravdivé

d Pravdivé

e Pravdivé

19. c) toho, co předzvěděl

9. a Pravdivé

b Pravdivé

c Pravdivé

d Pravdivé

- 20. a** Spiknutí bylo předurčeno, aby se mohlo uskutečnit Kristovo dílo vykoupení.
- b** Křesťané jsou předurčeni k tomu, aby se proměňovali v Kristovu podobu.
- c** Byla předurčena Boží moudrost, která se dokonala skrze Ježíše Krista.
- d** Věřící křesťané jsou předurčeni k tomu, aby byli Božími dětmi.
- e** Křesťané jsou předurčeni k tomu, aby žili k Jeho slávě a Jeho chvále.

10. a Pravdivé

b Pravdivé

c Pravdivé

d Nepravdivé

21. a 1) Determinováno Bohem

b 2) Nedeterminováno Bohem

c 1) Determinováno Bohem

d 1) Determinováno Bohem

e 2) Nedeterminováno Bohem

f 1) Determinováno Bohem

g 1) Determinováno Bohem

h 2) Nedeterminováno Bohem